X. évfolyam. Szombathely, Péntek 1910. december 1. 48. szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSAG.

(„KIS CZELL és VIDÉKE".) („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „
Munkaszünettel értesítetnek: kedd, szerda és szombatokon.

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csillemonk, Dömölk-utca, [illegible]
rendők a lap szellemi és anyagi [illegible]

Őszinte beszéd a kivándorlásról.

Jó, hogy a kivándorlás rendezésére és korlátozására törvényt hoznak. Ez a törvény semmi esetre sem árthat, sőt bizonyos mértékben használni is fog. Naivák azok, akik e törvény üdvös hatásában bizakodnak. [illegible] az a jeles irásmű, az államférfi mi eleslátás, ammelylyel az olyan általános népünk minden rétegét átható mozgalmat, mint amilyen a kivándorlás, meg tudna szüntetni, vagy legalább gyengiteni. Mert a kivándorlás oka az, hogy a magyar nép szegény s odakünn jobban keres. A kivándorlást tehát csak ugy lehet megszüntetni, ha ezt a népet jobb gazdasági helyzetbe emeljük, hogy legalább annyi koronát keresheszen idehaza, mint ahány dollárt odakünn.

Ez idő szerint a kivándorlás egészen jelentéktelen. De tudvalevő, hogy ebben se kormányunk, se hátóságnak semmi része. A tavasszal nagy krach volt odakünn, a newjorki és chicagói pénzpiac megrendült száz és száz gyár bocsájtotta el munkasait. A munkátlanság elől menekültek el vérciak. De a boldog Amerika rohamosan heveri ki a gazdasági krizist. A gazdasági helyzet megerősödéséhez, az amerikai vállalkozási kedv fölenditéshez nagyban hozzájárult az elnök választás eredménye s Taft győzelme [illegible]

kozó lásson ismét munkához, mert a viszonyok minden tekintetben kedvezőre fordultak. Taft e biztató fölhivása egyuttal szózat a magyar munkásokhoz is, hogy jöhetnek ismét, van kereset számukra. Biztosra vehető, hogy tavaszszal a kivándorlás ismét nagy dimenziókat fog ölteni. A törvény [illegible]len Amerikára szánt embert nem fog tudni visszatartani.

Megdöbbentő ellentét a szociális viszonyokban! A szomszédos Ausztriában most készülnek a szegénysorsu lakóság aggkori ellátására vonatkozó törvényt megalkotni a nálunk büntető rendelkezésekkel próbálják a munkástömeget idehaza tartani. Intéző köreinkben nagyban hirdetik a szociális intézmények fejlesztésének szükségességét. esztendők óta nem hangzott el Magyarországon program beszéd, vagy beszámoló, amelyet fel nem eresztettek volna azzal a bizonyos szociális olajjeseppel s ha ténynyé válnék a sok igéret, eredménnyé a jóakarat, a munkálkodó nép Eldorádója lenne ez az ország. De csak beszélnek, mindig beszélnek ami nraink, de hogy tegyenek is valamit, arra komolyan nem is gondolnak.

A kivándorlók 90%-a gazdasági munkás, tönkrement vagy földéhes törpebirtokos. A munkás, az alacsony napszám, [illegible]

lenül silány kommenció kergeti ki az országból. A földmunkánál egyébb munkaalkalom hébe hóba csak egyes vidékeken kinálkozik ideiglenesen.

Hiába hoznak törvényt az urak. Jobb napszámot, tisztességes aratórészt, s a cselédnek emberi lakást, jó kommenciót adjanak s igy, házilag a legkitünőbben meg-

A törpebirtokost, aki tönkrement vagy aki a földéhes, egészen más okok kergetik ki. Az elsőt a földadó, a párbér, az uzsora forgatja ki a vagyonából. De ezek tekintetében már nem oly vigasztalan a helyzet, amennyiben az uzsoratörvény és a hométead e bajokon részben segiteni fognak. A párbérdolgát remélhetőleg rendezni fogja a katholikus autonomia. De már a földadó lemállitásáról mit sem akar tudni az [illegible]

A földéhességre sem tudnak gyógyszert, a holtkézi birtokok, a hitbizományok és a tultengő nagybirtokok az országban. Az ország legtermékenyebb vidékén, ha pénzt takarit meg a gazda s vagyonát gyarapitani akarja, nincs meg a módja hozzá. Nem kap földet. Földecskéjét vagy holtkézi, vagy nagybirtok veszi körül s a nagybirtokos van annyira eszes, hogy ha látja, hogy földéhes a paraszt, horribilis árakat

Az ujságirás bölcsője.

Szinnyei megirtak már az emlékünkben is kimutatták, hogy a 19-dik évszázad egészen más szellemben, más irási léptekkel halad előre a hírlapirodalom, különösen az utolsó félszázadban. Európában és több más helyen már általános a [illegible], hogy a hírlapok legalább számukat [illegible] eddig eszaporodtak. Kevésbé ismeri azonban a nagy közönség e hírlapirodalomnak keletkezése körülményeit, bár mindenki tudja, hogy már igen régen a könyvnyomtatás s az is természetesnek látszik, hogy a hírlapok elszaporodására a posta közlekedés és a vasutak fejlődése is nagy befolyással van.

Az ősrégi hírlapok közül legrészletesebb tudomásunk van a Julius Caesár korában virágzott „acta diurnia" (napi tudósitások) cimü vállalatról. Ezt papyrus bélre (charta) irták fel a közhelyen fuggesztették ki, emellet egyes vállalkozó irók masolatokat és kivonatokat küldtek róla a vidéki városokba. A hírlapirók száma már akkor meglehetős nagy volt s az irók gunyolták őket, hogy tudákosságból igen sok görög szót és szólást használnak s a latin nyelvet meghamisitják.

A középkoron át alig van. Európában a hírlapirodalomnak valami nyoma, kivéve, hogy a zárdák levelezésben állottak egymással s egyik másik hirt közöltek is. A XIV. századtól kezdve azonban a forgalom élénkülése következtében kereskedők, [illegible] hatóságok, [illegible] rendszeresen alkalmaztak hírgyűjtő embereket. Legkorszerűbb volt a hirközlések körében a Fugger-féle bankház üzleti tudósitása, melyből a bécsi udvari könyvtárban 28 kötetett őriz [illegible] korra vonatkozólag a világ minden részéből igen sok érdekes adatot tartalmaznak. V. Rudolf császárról feljegyezték, hogy kölni hirlaptudósitójának évente 200 aranyforintot, tehát igen tetemes összeget fizetett.

A legtöbb ily régi hirlap magánlevelezésekkel kezdődött, vagy a postahivatalnokok közléseiből. Igen sok postamester adott ki rendes hirlapot kéziratban egyes megrendelők számára, vagy ezerében más hivatalnoknak. A ily lapokat [illegible] egyszerre sokszor [illegible] célra némely postamester számos rendes irnokot tartott, kik egy-egy levél irásáért 4—5 krajcárt kaptak. A városok és más hatóságok levéltárban szamos ily lap van, a [illegible] fordultak elő titkos okiratok is melyekhez a hirlapok csak megvesztegetés utján juthattak.

Csatáry Károly árlezsbé Szombathely

Ősz szövetünket magyar, angol és akót szövetekben, nagy választékban a legdivatosabb mintákban raktárra érkeztek melynek megtekintésére ezennel meghivom a n. é. uri közönséget.

Uj fényképészeti műterem.

Tisztelettel van szerencsém Celldömölk és vidéke n. é. közönségének ezennel szives tudomasul adni, hogy helyben, 3 év óta fenn álló

Fényképészeti műtermemet

a Ferenc József utcából a Kossuth Lajos utcába, Berzsenyi Jenő dr. országos képviselő ur telkén általam ujonnan épitett helyiségbe helyeztem át

Ujonnan épitetett **fénykeszeti műtermem** minden időben [illegible] fényképészeti felvételekre.

[illegible] eddig irányomban tanusitott szives jóakaratu partfogását megköszönöm és azt továbbra is kérem, előre is biztositom, hogy b, megrendeléseit mindenkor o legnagyobb megelégedésre fogom eszközölni. Szives pártfogást kér mely tisztelettel

[illegible]
fényképész,
Celldömölk, Kossuth Lajos utca.

Kolnár Lajos
óra és ékszerész
CZELLDOMOLK.

Van szerencsém tudatni, hogy évek óta a helybeli piacon fennálló óras es ekszeresz üzletem helyiségét megnagyobbitottam és raktaromat is kibővitettem.

Dus valasztekot tartok mindennemü fali inga, arany es ezüst zsebórákból, arany es ezüst láncok, függők s minden e szakmába vágó tárgyakból es abban a kellemes helyzetbe vagyok hogy cikkeimet a legversenyképesebb árakon adhatom nagybani bevásárlásaim folytán.

Szemüvegek és evikkerek nagy választékban.

Órák s minden egyéb cikkek javitását pontosan eszközlöm. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam, mély

tisztelettel
Kolnár Lajos
óras es ékszerész

Szives tudomásul.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek szives tudomásul adni, hogy **áruosztályunkban**

villanyos világitásbe

szükséges mindennemü felszerelések és kellékek, **lámpások, egillárok** stb. **Ganz és Társa és a Magyar Fém és Lampaáru gyár** gyártmányaiból dus-választékban versenyképes árakon kaphatok.

Midőn erre a n. é. közönség figyelmét felhivjuk, maradunk

tisztelettel
Komemesaljai Közg. Ellelh. szösz. Tars. áruosztálya,
Celldömölk, Pápai-utca.

Épitési iroda.

Tisztelettel van szerencsénk a m. t. épittető közönség b. tudomására hozni, hogy **Celldömölkön a Sági utca 99. szám alatt** (Merkly Ede-féle ház)

[illegible]

Elvállaljuk mindennemü gazdasági épületek és bérházak tervezését a legkényesebb izléseknek megfelelőleg a legmodernebb kivitelben; ugyszintén ezeknek természetben való kivitelét, valamint **körkemencék épitését csatornázások, átalakitások és tatarozási munkálatok** elkészitését a legjutányosabb árban.

A készitendő munkálatok szakszerü és pontos kiviteléért az épitészet terén eltöltött hosszas gyakorlataink kezeskednek, — egyedüli főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a n. é. épittető közönség legkényesebb igényeinek is megfelelhessünk.

A m. t. épittető közönség szives pártfogását kérve, maradtunk

kiváló tisztelettel
Horváth Testvérek
kőmüves mester-épitési vállalkozók
Celldömölk, Sági-utca.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző-eladási hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi miniszter 60006/1896. számu rendeletének szerint választott oltó osztályu sima és gyökeres

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyok nemesitett, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és asztalszőlő faju

gyökeres, fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima- és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben [illegible] Nagy mennyiségben eladásra.

Balatonvidéki Szőlőtelep kezelősége,
[illegible]

Egy és kétéves szőlő-oltványokról, különféle sima- és gyökeres vadvesszőről

szóló kimutatás megjelent.

Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a

Vasalati szőlőtelepné [illegible]

ÉRTESITÉS.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy

épitési irodánkat

Celldömölkön, a villamos telep lakóházában megnyitottuk. Mindazoknak, kik a villamos világitás, vagy erő szolgáltatás iránt érdeklődnek, készséggel nyujtunk felvilágositást s készitünk **dijtalanul** tervet és költ-

Ganz-féle Villamossági R. T. épitésvezetősége Celldömölk.

TATAI BRIKETT

kitünő szobafűtésű szén.

Jutányos áron szállitja:

Magyar Általános Kőszénbánya Részvény Társulat
Budapest, V. Erzsébet-tér 19.

Nyomatott a mudetőhöldenes „Vörös-nap" könyvnyomda és kiadóhivatal vállalat gyomaegyházi [illegible]

I. évfolyam. Szombathely, [illegible] 1906. december 1. [illegible] szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre : . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „
Szerkesztőnél értekezhetni: kedd, szerda és szombatokon.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, Deák Ferenc-utca, Gombás [illegible] szerződik a lap szellemi és anyagi részére szóló küldemények.

Őszinte beszéd a kivándorlásról.

Jó, hogy a kivándorlás rendezésére és korlátozására törvényt hoznak. Ez a törvény semmi esetre sem árthat, sőt bizonyos mértékben használni is fog. Naivák azok, akik e törvény üdvös hatásában bizakodnak. Nincs az a jeles irásmű, az államférfi népünk minden rétegét átható mozgalmat, mint amilyen a kivándorlás, meg tudna szüntetni, vagy legalább gyengiteni. Mert a kivándorlás oka az, hogy a magyar nép szegény s odakünn jobban keres. A kivándorlást tehát csak ugy lehet megszüntetni, ha ezt a népet jobb gazdasági helyzetbe emeljük, hogy legalább annyi koronát keresheszen idehaza, mint ahány dollárt odakünn.

Ez idő szerint a kivándorlás egészen jelentéktelen. De tudvalevő, hogy ebben az kormánynak, az hatóságnak semmi része. A tavaszi nagy krach volt odakünn, a newjorki és chicagói pénzpiac megrendült száz és száz gyár bocsájtotta el munkásait. A munkátlanság elől menekültek el vereink. De a boldog Amerika rohamosan heveri ki a gazdasági krizist. A gazdasági helyzet megerősödéséhez, az amerikai vállalkozás kedv föleledtéséhez nagyban hozzájárult az elnökválasztás eredménye s Taft maris nagyban hirdeti, hogy minden amerikai vállalkozó lásson ismét munkához, mert a viszonyok minden tekintetben kedvezőre fordultak. Taft e biztató fölhivása egyuttal szózat a magyar munkásokhoz is, hogy jöhetnek ismét, van kereset számukra. Biztosra vehető, hogy tavaszszal a kivándorlás ismét nagy dimenziókat fog ölteni. A törvény egyetlen Amerikára szánt embert nem fog

Megdöbbentő ellentét a szociális viszonyokban! A szomszédos Ausztriában most készülnek a szegénysorsu lakóság aggkori ellátására vonatkozó törvényt megalkotni a nálunk büntető rendelkezésekkel próbálják a munkástömeget idehaza tartani. Intéző köreinkben nagyban hirdetik a szociális intézmények fejlesztésének szükségességét. esztendők óta nem hangzott el Magyarországon program beszéd, vagy beszámoló, amelyet fel nem éresztettek volna azzal a bizonyos szociális olajcseppel s ha ténynyé válnék a sok igéret, eredményé a jóakarat, a munkálkodó nép Eldorádója lenne ez az ország. De csak beszélnek, mindig beszélnek ami urainkat, de hogy tegyenek is valamit, arra komolyan nem is gondolnak.

A kivándorlók 90%-a gazdasági munkás, tönkrement vagy földéhes törpebirtokos. A munkás, az alacsony napszám, a hitvány aratási rész, a cselédet a nihetetenül silány kommenció kergeti ki az országból. A földmunkánál egyébb munkaalkalom hébe hóba csak egyes vidékeken kinálkozik ideiglenesen.

Hiába hoznak törvényt az urak. Jobb napszámot, tisztességes aratórészt, s a cselédnek emberi lakást, jó kommenciót adjanak s igy, házilag a legkisülnőbben meg-

A törpebirtokost, aki tönkrement vagy aki a földéhes, egészen más okok kergetik ki. Az elsőt a földadó, a párbér, az uzsora forgatja ki a vagyonából. De ezek tekintetében már nem oly vigasztalan a helyzet, amennyiben az uzsoratörvény és a hométead e bajokon részben segiteni fognak. A párbérdolgát remélhetőleg rendezni fogja a katholikus autonomia. De már a földadó leszállitásáról mit sem akar tudni az adóreform. Pegig az összes bajok között a földadó a legnagyobb.

A földéhességre sem tudnak gyógyszert, a holtkézi birtokok, a hittizományok és a tultengő nagybirtokok az országban. Az ország legtermékenyebb vidékén, ha pénzt takarit meg a gazda s vagyonát gyarapitani akarja, nincs meg a módja hozzá. Nem kap földet. Földeosztást vagy holtkézi, vagy nagybirtok veszi körül s a nagybirtokos van annyira eszes, hogy, ha látja, hogy földéhes a paraszt, horribilis árakat

Az ujságirás bölcsője.

Sokszor megirták már és számokban is kimutatták, hogy a lő d ömb összes müvelt országban mily orszá léptekkel halad előre a hirlapirodalom, különösen az utolsó félszázadban. Európában és több más helyen már általános a szokás, hogy a hirlapok, legalább számukat tekintve, évről évre tulszárnyaz elszaporodtak. Kevésbé ismeri azonban a nagy közönség e hirlapirodalomnak keletkezése körülményeit, bár mindenki tudja, hogy már igen régen a könyynyomtatás [illegible] s az is természetesnek látszik, hogy a hirlapok elszaporodására a posta kölcsönös és a vasutak fejlődése is nagy hatással van.

Az öregkori hirlapok közül legrészletesebb tudomásunk van a Julius Caesar korában virágzott „acta diurna" (napi tudósitások) cimü vállalatról. Ezt papyrus bélre (chartá) irták fel s közhelyen fuggesztették ki, emellet egyes vállalkozó irók másolatokat és kivonatokat küldtek róla a vidéki városokba. A hirlapirók száma már akkor meglehetős nagy volt s az irók gunyolták őket, hogy tudákosságból igen sok görög szót és szólást használtak s a latin nyelvet meghamisitják.

A középkoron át alig van. Európában a hirlapirodalomnak valami nyoma, kivéve, hogy a zárdák levelezésben állottak egymással s egyik másik hirt közöltek is. A XIV. századtól kezdve azonban a forgalom élénkülése következtében kereskedők, diplomaták és hatóságok már rendszeresen alkalmaztak hirgyűjtő embereket. Leghiresebb volt a hirközlések körül a Fugger-féle bankház üzleti tudósitása, mely [illegible] könyvtárban az kötetett öriznek, melyek az egykorú vonatkozó ag a világ minden részéből igen sok érdekes adatot tartalmaznak. V. Rudolf császárról feljegyezték, hogy kölni hirlaptudósitójának évente 200 aranyforintot, tehát igen tetemes összeget fizetett.

A legtöbb ily régi hirlap magánlevelezésekkel kezdődött, vagy a postahivatalnokok közléseiből. Igen sok postamester adott ki rendes hirlapot kéziratban egyes megrendelők számára, vagy cserében más hivatalnoknak. A ily lapokat aztán egyesek több példányban lemmásolták. E célra némely postamester számos rendes irnokot tartott, kik egy iv leirásáért 4—5 krajcárt kaptak.

Ily lap van, a nevezete, hogy ezekben gyakran fordultak elő titkos okiratok is melyekhez a hirlapok csak megvesztegetés utján juthattak.

Csatáry Károly Szombathely

Őszi ruházatok magyar, angol és skót szövetekben, nagy választékban a legdivatosabb mintákban raktárra érkeztek melynek megtekintésére ezennel meghivom a n. é. uri közönséget.

her érte. Ahány nagybirokos az utóbbi esztendőben parcellázott, mindegyik tüneményes áron adta el a parcellákat, ugyannyira, hogy sok parasztnak beletörik a bicskája a forszirozott vásárlásba. A holtkézi birtokot, latifundeumót, vagy birtokot meg csak bérbe sem adják szívesen a parasztnak, mert a nagyban való berbeadás sokkal egyszerűbb és kényelmesebb.

Ahelyett, hogy ezeken az állapotokon segitenének, minden energiával a kivándorlási ügynökök, e kis paraziták ellen fordulnak. Helyes, hogy ezeket is üldözik, de ehen halna a kivándorlási ügynök Magyarországon, ha a fentemlitett sulyos betegségek nem ragadnának az ország testén.

Az antialkoholizmus.

Mentsük meg a magyarországi munkástársadalmat. Ma, amikor az emberi jogok sok nemes küzdelme folyik, amikor a [illegible] sadalom visszi a vezérkari szerepet, többszörös intelemmel szól hozzánk az a kötelesség: mentsük meg a magyarországi munkástársadalmat,

Mitől? Hogyan? Ez itt a kérdés. Az elsőre a következő a feletet: Az alkoholizmustól. A második kérdésre már hosszabb a válasz! Egész mentő akció, nagy részletességgel, sok gonddal kidolgozott programmal.

Szomoru jelenség nálunk, hogy a munkástársadalom nagy kontingensét rabul ejtette a pálinkaivás szenvedélye. Ha a statisztikai kimutatást nézzük, az alkoholizmus rabjai nagyobbrészt a munkások. Következnek utánuk a hegyvidék lakói, kiváltképp a nemzetiségek, ezek közt is leginkább az oláhok. Még kevésbé ittik a pálinkát ivást az alföldi magyarok.

Ezzel a számbeli elosztottsággal szemben a legsürgősebb szükség tehát a munkástársadalom megmentése. Külföldön, igy [illegible] Angliában többféle erre irányuló intézkedés és intézmény van, amelyek már is látható eredményekb n mutatják a maguk hasznosságát. Pedig Angliában csak apró társadalmi csoportosulás, szervezkedő egyesülés utján indul meg az alkoholizmus elleni akció, a különböző mérékletességi egyesületek adták az első lökést a nagyobb, általánosabb mozgalomnak, amelyet azután sietett az állam gondoskodásába venni és törvénnyel támogatni,

Nálunk minden fiaskót vall, ami társadalmi kezdeményezésből indul ki. Ennek jórészt az az oka, hogy ninns együtt működő, együtt érző társadalmunk. Magyarországon tehát az ily arányu törekvés sikerét csak az biztosithatja, ha az állam kezdi, folytatja és fejezi be. Mindig csak az állam.

Hát lássuk, mit tehetne az állam. Mindenek előtt törvényt alkothatna. E törvény korlátozná az alkoholfogyasztást, amit ugy lehetne kell keresztülvinni, orvosi diagnozis alapján átlagosan megállapitani, hogy mennyi alkohol nem árt meg az embernek.

[illegible] téken tul nem adhatnának egy és ugyanazon embernek italt. Ez a korlátozás ugyan nem ideális, de, mégis valami eredményt jelent. Az állam szigorusan mégtiltaná, hogy gyárak, nagyobb munkahelyek közelében kocsmák nyittassanak.

Redukálná a kocsmák nagy számát.

Ez és sok ehhez hasonló. sok más intézkedés kell ahhoz, hogy az alkoholizmus ellenai küzdelem némi eredményre vezessen. Sőt szabad ezen a téren olyan messze menni, amennyire csak liberális társadalmi mentő akció elmehet. Törvényt kellene alkotni az iszákosság ellen. E törvény szelleme az volna, hogy büntetéssel sujtja az iszákosságot.

Ez volna a helyes, okos és céltudatos mentőpolitika. Attól pedig ne riadjon vissza az állam, hogy egyik legtöbb állami jövedelmét, a szesz fogyasztást vesztené el [illegible] az intézkedésekkel Ami veszteség [illegible] a téren, fel nem éri azt soha az a rendkivüli jelentőségü haszon, amelyet emberanyagban, megmentett existenciákban, munka erőben visszahódit magának.

Ha azzal a komolysággal és lelkiismeretességgel vezetik végig a magyar társadalmi és állami vezetők a maguk ily irányu programját, amint azt Ang ában tették, akkor elhisszük, hogy ez nem c ak ideális mozgalom, hanem céltudatos, komoly és becsületes mentő akció

UJDONSAGOK

Gyónás.

— Atyám! beteg vagyok . . .
Az ajkam lázas, az álom elkerül,
Hánykódom szótlan, tehetetlenül
Puha, megvetett ágyomon.
Mikor leszáll az éjszakának
Halvány, rószaszin fátyola
Eelcseng a sötét, néma éjben
Az estharangszó lágy szava:
Testem vonaglik, az ajkam tüzél,
S várom a férfit, a szilajt a hőst,
A szíveket tiprót, poránytörőt.
Kinek csókomra jönnie kell.
. . Atyám beteg vagyok! . . .
Elepeszt, elsorvasszt a vágy
S ugy érzem meghalok . . .
Van-e sebemre enyh — adó gyógyir,
Mondd Atyám, hol va, te tudod!

Balga leányzó! kábult eszeddel
Vakon rohansz az örvény felé,
Mély, tátongó sziklás örvény az . . .
Vigyázz leányom, ne zuhanj belé!
Sebedre gyógyirt csak az ima ád!
S verd ki fejedből balga szerelmed . . .

Atyám! elsorvadok meghalok,
De szeretek . . . szeretem! . . .

— Egy kis malőr. A mult héten egy kis malőr esett meg velünk, melyért t. olvasóink szives elnézését kell, hogy kérjük utólagosan. Ugyanis lapunk mult vasárnapi számából tévedésből kevesebb lett nyomva s mire a hiányt észrevettük, technikai akadályok miatt nem [illegible] a hiányzó példányok utánnyomatát, [illegible] helyheli előfizetőink [illegible] nem [illegible]

[illegible] tonhett. A [illegible] i [illegible] Varasdra az [illegible] állomásra futóházi főnökké neveste ki. A vasuti mozdonyvezetők és a tisztikar ebből az alkalomból kedden este társzas vacsorát rendezett Dániel Ernő tiszteletére a „Korona" szálló étermében, mely kedélyes hangulatban késő éjjelig tartott.

— Birováloszlas előtt. A birósálmosás ideje közelg, rövid 8 hét, valaszt már csak el bennünket a választástól. Egy kis [illegible] észlelhető ugyan a középosztály körében, a falsóbb regiókban azonban még minden csendben, szárazon a puskapor, hogy kellő időben tüzelő legyen. A fáma azt beszéli, hogy Pálovics József jövő évre ilyeakor megünn[illegible] éves évfordulóját.

— Villamos világitásunk berendezésen a [illegible] lakázó Ganz cég lokozott erővel dolgozik, [illegible] és a villamos le[illegible] évre megkezdhető

— A fa[illegible] cellidönölki [illegible] addigi helyiségéből, a sági utcai „Zöldfa" [illegible] déglőből a hét folyamán áthurcolkodott a „Korona" szállodába. A kör helyisége az emeleten a 8 as szám szobában van s naponként nyitva délutan 5—8-ig. Mint értesülünk a kör legközelebb érdekes felolvasást rendez tagjai számára.

— Országos vásárunk csütörtökön elég élénk és látogatott volt. Ugy a kirakodó, [illegible] baromvásárunk megfelelt a hozáfűzött [illegible]

[illegible] azonban ezek a lapok csak hirlevet közöltek, igen ritkán fordul elő egy-egy utazás, ünnep vagy népszokás leirása, de hirdetések és árjegyzékek már ezekben is vannak a különösen gyakoriak a vásárokra vonatkozó tudósitások.

Nagyon sajátságos és csaknem érthetetlen, hogy az ily ujságlapok előállitására a nyomdákat [illegible] nem használták fel. Ha valami nagyobb esemény [illegible] történt, azokról röpiratokat, [illegible] füzetkéket adtak ki többnyire fametszetekkel [illegible] alakkal. Az első eset, [illegible] adattak ki, Kölnben történt. Fütting Mihály 1583-ban „Relatió historica" cimmel adott ki egy röpiratot a kölni étkezőházi perpatvarról e azt annyira [illegible] óta állandóan kiadta félévenként a frankfurti két nagy vásár alkalmával. Ezt a példát csakhamar több nyomdász követte s a nagy vásárokra már egész sereg ujságlap került, melyekben nemcsak hirek voltak, hanem mulattató és ismeretterjesztő közlemények is.

Ettől kezdve maf[illegible] csak egy lépés [illegible] rendes hirlapok kiadására. Melyik volt az az első hirlap egészen biztosan nem tudjuk. Egyes régi lap-példányok a XVII-ik század első évtizedeiből még most is megvannak. Zürichben őrzik a strassburgi relatiot 1609 óta, mely hetenként jelent meg. Az angol „The Weekly news, (Heti ujdonságok) 1622-ben indult meg. Franciaország első ismert lapja 1631-kéi való. A legrégibb, ma is fennálló német lap, a „Frankfurter Journal" 1615-ben indult meg s már pár év multa hetenként kétszer jelent meg; ma hetenként 13-szor adjak ki. Ezenkivül meg 5—6 német hirlap van, mely eredetét a 30 éves háboru idejéig tudja visszavinni, jeléul, hogy ebben az időben már meglehetős élénk volt Németországon a hirlapiszodalom, mig nálunk tudvalevőleg csak a XVIII század elején jelent meg először hirlap, s az is rövid életü volt s azután csak a szazad vége ke[illegible]

Általában akkor lendült fel a hirlapirodalom, a mikor a postai közlekedést rendezték. Egészen a mult század közepéig oly szoros kapcsolatban állott a két intézmény, hogy sok lapszerkesztő egyuttal postamester is volt. De mikor a kereskedelem és az egyesuleti élet önállóságra jutott, a hirlapirodalom mind inkább elvált a postától s idővel nagyon megerősödött.

[illegible] a [illegible]

[illegible] a [illegible]

— **Hátralékosainkhoz.** Hátralékos vidéki előfizetőinket ismételten kérjük a hátralékoknak mielőbbi beküldésére. Az év vége felé járunk most már, igy azt hisszük, senkisem veheti tőlünk zokon, ha kintlevőségünk behajtását minden uton-módon szorgalmazzuk.

— **Primásnak sem jó lenni mindig,** mint azt Horváth J. janosházai zenész esete bizonyitja. Horváth ugyanis mult hó 22-én Kamencsomjénoe lakodalomra volt hivatalos, melyre azonban Bagics János és Kiss József ottani legények meghivást nem kaptak. Ezen mellőzés nagyon bántotta az ifjakat s elhatározták, hogy ha ők nem mulatnak, ne mulaason akkor más sem. Amint a zenészek a menyasszony lakására mentek megtámadták őket s Horváth primast ugy hátba szurtak, hogy bizony elnémult a hegedü s pár hétig sem fog szólni. Ilyetén a táncból bizony nem lett semmi, de a mulatság rontó legényeket a csendőrség feljelentette a valószinü, hogy nekik is lesz ne mulass:

— **Mikor jön Messiás?** Janosházán történt a napokban, igy beszélte el nekünk a hir bemondója, hogy egy ortkodox szegény zsidó az uton kocsijával hallgva, talalkozott egy keresztény ismerősével, aki mikor meglatta a kocsin üldögélő nagy fegmával pipaló zsidót, elébe allt a kocsinak, megallitotta a lovat a pipaját elővéve kezdte afféle m kir. dohannyal tönni s azt kérdezte imigyen adta meg a választ: Hogy a Messiás mikor jön, his azt én nem tudom meg mondani, dehogy el jövetele nem lehet messze, azt abból sejtem, hogy a szamara márt itt all a lovam előtt. A letrontolt magyar, pipájára gyujtva csendes rezignációval ment tovább, minden bucsuszó nélkül.

— **Drága a tojás.** Piacunkon a héten két tojásért 20 fillért kertek az eladok és a vevők megisfizettek A bécsi piacon olesóbb a tojas mint nátunk. Bécsben ma 24—25 toják 2 kor. Ha már most ily rémséges draga ára van a tojasnak, vajjon milyen ára lesz a közelgő karacsonyi ünnepekre. Bizonyára 1 drb. lesz 20 fillér. Bizony szörnyü drága villagot é ünk.

— **A Petőfi—ház.** A minap érkezett haza a londoni kiállitasból a Petőfi—ház és ereklyemuzeum könyvtárának berendezési. A müvészi kivitelü szekrényeket egyenesen a Bajza-utcai Petőfi-házba vitték, melynek belső diszitő munkálatain javában dolgoznak Kéri Gyulának, a Petőfi-társaság titkárának felügyeletével. Az ujjáalakitas befejezése utan Ernszt Lajos, a Petőfi-muzeum igazgatója, nyomban megkezdi a berendezést és a nagybecsü ereklyetárgyak elhelyezését A. Petőfi muzeum fenntartási céljára rendezett sorsjáték 1 koronás sorsjegyeinek terjesztésére meg- [illegible] mozgalom támogatása mi is felhivjuk [illegible] kiséret, mert a [illegible] fogy az [illegible] hazaa rendelkezésére.

[illegible] gyek megrendelhetők a Társaságnál Budapest, IX. Boráros-tér 2 sz. alatt levő irodájában,

— **Cselédszerződés és mintabérlevél.** Az uj cselédtörvény életbeléptetéséről szóló végrehajtási rendelet következtében olvasóink nagy részét rendkivül közvetlenül érdekli az uj, a gazdasági cselédekről szóló törvény által beállott uj helyzet. A gazdasagi cseléd szerződése és bérlevele cim alatt Szabó Tamás dr. tollából egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. Az uj cselédtörvény élethalépte óta minden cseléd változáskor felmerült az a kérdés, hogy mit kell a cselédszerződésbe vagy a bérlevelébe beleiogiaini? A most megjelent tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mi mindent fölösleges a szerződésbe vagy [illegible] mindent nem szabad felvenni a szerződésbe vagy bérlevelbe azért, mert a törvénnyel ellenkező megállapodások érvénytelenek. E kérdések fejtegetésével a szerző az egész törvényen átvezeti az olvasót, a végül az egész tanulmány ösz foglalásképpen egy szerződési és egy bérlevélminta közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka ára 30 fillér. Kapható a mi könyvkereskedéseinkben is. Az érdekelt cselédtartó gazdáknak nem elléggé ajánlhatjuk, a praktikus müvecske megvételét.

— **Vármegyénk legolcsóbb beszerzési forrására** felhivjuk olvasóink b. figyelmét. A hol a közelgő karácsonyra és uj évre sok pénzmegtakaritással tudja a vevő közönség a szükséges ajándék tárgyait beszerezni. Ezen üzletben a legnagyobb raktárban és valasztékban kaphatók a legkülönfé ébb es szép kivitelü gyermek—játékok, ugy szintén nipp tárgyak, továbbá kötött és szövött áruk és az összes haztartási cikkek. Egyedül álló üzlet, ahol csak egy ár van megállapitva és ez is csak 25 krajcar. A vevő csak a saját érdekében cselekszik, ha felkeresi ezen olcsó beszerzési forrást, mely Heinler Nővérek szombathelyi üzletében, Király utca, a Siberia kávéház kertje mellett van.

— **Közegészségügy vármegyénkben.** A közegészségi állapot a f. é. III-ik negyedében kielégitő a az előzőhös viszonyitva kedvezőbb volt, amennyiben a megbetegü ések és halálozások szama jelentékenyen csökkent s a hevenyfertőző és ragályos betegségek is csekélyebb szamban lépt ek fel a járvanyszerüleg ritkabban uralkodtak. A kórezetek tulnyomó részét a heveny, gyomor és bélburutok képezték a emellett a légzőszervek betegségei is gyakran észleltetetek. A fertőző betegségek száma 263 volt, vazyis 892-vel kevesebb, mint előző negyedben. Ezek közül meghalt 35, vagyis betegeknek 13 4 szazaléka. Járvanyszerüleg a vörheny és hökhurut uralkodott.

— **Járvány a körmendi járásban.** A körmendi járásban nagy mértéket öltt a trachoma (szem) betegség, különösen Nádasd községben fordul elő sok megbetegedés.

— **A sárvári rábahid.** A sárvári rábahidak munkallatai befejezésükhöz közeledtnek. Az alispán előterjesztést tett a kereskedelmi miniszternek, hogy a hidak müttanrendőri bejárását és terhelési probáját December 2-án és 3-án tartsák meg és 4-én adják át a közforgalomnak, A megnyitason Lajos bajor királyi herceg Leonrod Vilmos főudvarmester altal képviselteti magát.

— **Hordójelző hivatalok a vármegyében** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi szeptember hó 21-én tartott közgyülésén elhatározta, hogy a vármegye területén és pedig; Szombathely, Kőszeg rt. városokban, tovabba az összes járási székhelyeken és Szenteleken hordójelző hivatalt allit fel A héten érkezett le a megyéhez a kereskedelmügyi miniszter leirata, melyben a miniszter a közgyüles határozatát jóvahagyólag tudomásul veszi

— **Mezőgazdasági téli tanfolyam.** A vasmegyei gazdasági egyesület 1909 január hó 1-től február hó 20-ig terjedő időben a földmivelésügyi miniszter támogatása mellett Nagygencsen mezőgazdasági és háziipar tanfolyamot tart. Felvétetnek irni olvasni tudó kisgazdák, a kik 18 évesek elmultak és akik kötelezik magukat arra, hogy a tanfolyam egész ideje alatt Nagygencsen tartózkodnak. A tanfolyamra felvett bennlakó hallgatók ingyenes ellátásban részesülnek. A felvétel iránti kérelmek f. évi december hó 15-ig a vasmegyei gazdasági egyesület igazgatósághoz beujutandók.

— **Kocsmaüzlet folytatása engedelem nélkül.** A pelügyminiszter elvi jelentőségü határozatban kimondotta, hogy kocsmaüzlet folytatása nem az iparlövénybe ütközik, hanem az 1899 évi XXV. t. c. 30. §-a alapján elbirálandó jövedéki kihágás s ez a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

— **Földbérlő szövetség Vasmegyében.** A magyar gazdaszövetség átiratban értesitette a vármegye alispánját, hogy Vásvármegye területén földbérlő szövetséget kiván alakitani és ezért kéri az alispánt, hogy az alakitáshoz szükséges adatokat Vasvármegye területére vonatkozólag adja meg. Hogy a gazdaszövetségnek a földbérlő szövetségek megalakitásánál meghatározott alapja legyen, a következő kérdésekre kér választ a járási és községi közigazgatási tisztviselőktől az alispán utján: 1. Van-e a vármegye (járás vagy község) területén haszonbérbe adott birtok s ha igen, hol? 2. Kik a bérbeadott birtokok tulajdonosai és bérlői? 3. Milyen nagy az egyes bérbeadott birtokok terulete? 4. Mikor járnak le az egyes haszonbérleti szerződések?

SZEIFERT JOZSEF POZSONY

cs. kir. udv. fegyverszállító. — Interurbaha telefon 252.

Ajánlja óriás raktárát:

Dianna fegyverekből ugyszintén celszerű Hemmerle-féle fegyverekből

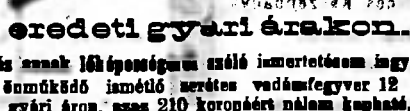

Krupp Frigyes-féle különleges acélötvözet fegyverekből.

eredeti gyári árakon.

A sérülésgyver és annak lőképességéről szóló ismertetésem ingyen és bérmentve.

BROWNING-féle önműködő ismétlő szerétes vadászfegyver 12 öbnagyságu eredeti gyári áron, csak 210 koronáért nálam kapható.

Schönauer 5 lövetü ismétlő csőrkészeti karabély 9 mm. és 6½ öbn. eredeti gyári áron, csak 190 koronáért nálam kapható.

Duplacsövü vadászfegyverek

40 korona és felfelé minden árban, kipróbált és teljesen megbizható jó lőképességgel biró minőségben, dus választék van raktáron.

Browning önműködő ismétlő pisztoly

pisztolyok minden fajta uj szerkezetü raktáron van.

Revolverek, pisztolyok, mohafegyverek stb. dus választékban.

Töltött töltények

[illegible], állami áruda füstnélküli és fekete lőporral töltött töltényeket naponta frissen tolive minden ohn. a legjutányosabb ár mellett szállitok.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességről árjegyzék ingyen és bérmentve.

Saját lőtér van.

Uj fénykepészeti műterem.

Tisztelettel van szerencsém Celldömölk és vidéke n. é. közönségének ezennel szives tudomasu adni, hogy helyben, 3 éve ota fenn álló

Fényképészeti műtermemet

a Ferenc József utcából a Kossuth Lajos utcába, Berzsenyi Jenő dr. országos képviselő ur telkén altalam ujonnan épitett helyiségbe helyeztem at.

Ujonnan épitetett fénykepszeti muterem minden időben alkalmas fényképészeti felvételekre.

Midőn a n. é. közönségek az eddig iranyomban tanusitott szives jóakaratu partfogását megköszönöm és azt tovabbra is kérem, előre is biztositom, hogy b, megrendeleseit mindenko[illegible] megelégedésre fogom eszközölni. Szives partfogást kér mély tisztelettel

Szabó Jakub
fényképész,
Celldömölk, Kossuth Lajos utca.

SZŐLŐOLTVÁNY ELADÁS

Aki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkiismereteszen vezetett oltványtelepjéhez **Ős-Csanádon** (Torontál megyében) ahol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima zsenojtványok, bor és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlőv szők, nemkülönben ugyanazon fajok II rend. osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók.

Szőlőtőzsnak külön e célra választott fajok.

Faj es árjegyzék kivánatra ingyen és bermentve.

A számos elismerő levél közül itten csak egy:

Tornaföld u. p.: Szécsisziget (Zala m.) 1907. szeptember 3-án. Az öntől rendelt 500 drb gyökeres fásoltvány igen szépen megeredt: egy szál sem maradt belőlük: veszszőjük oly hosszura nott, hogy magasságuk egy két méteres karót meghaladtak és le kellet őket vágni; teljesen fajtisták. Szivesen ajánlani fogom önt minden ismerősöm és barátomnak és kérem sziveskedjék cimemre legujabb árjegyzékét megküldani Kiváló tisztelettel HAJDU IMRE

MOLNÁR LAJOS
órás és ékszerész
CZELLDÖMÖLK.

Van szerencsém tudatni, hogy évek ota a helybeli piacon fennálló órás es ekszeresz üzletem helyiségét megnagyobbitottam és raktaromat is kibővitettem.

Dus választekot tartok a indennemü fali inga, arany es ezüst zsebórákból, arany es ezüst láncok, függők s minden e szakmába vágó tárgyakból és abban a kellemes helyzetbe vagyok hogy cikkeimet a legversenykepesebb árakon adhatom nagybani bevásárlásaim folytan.

Szmüvegek és evikkerek nagy választékban.

Órák s minden egyéb cikkek javitását pontosan eszközlöm. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam, mély

tisztelettel
Molnár Lajos
óras es ékszerész

Egy es kétéves

szőlő-oltványokról,

különféle sima- és gyökeres vadvesszőről

szőlő kimutatas megjelent.

Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentive megküldi a Vállalati szőlőtelepnél Billéd Torontálm

Építési iroda.

Tisztelettel van szerencsénk a m. t. ép[illegible] hozni, hogy **Celldömölkön a Sági utca 99. szám alatt** (Merkly Ede-féle ház)

épitesi irodát és vállalatot letesitettünk.

Elvállaljuk mindennemü gazdasági épületek és bérházak tervezését a legkényesebb izléseknek megfelelőleg a legmodernebb kivitelben; ugyszintén ezeknek természetben való kivitelét, valamint **kőrkemencsk épitését csatornázások, átalakitások és tatarozási munkálatok** elkészitését a legjutányosabb árban.

A készitendő munkálatok szakszerü és pontos kiviteléért az épitészet terén eltöltött hosszas gyakorlataink kezeskednek, — egyedü i főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a n. é. épittető közönség legkényesebb igényeinek is megfelelhessünk.

A m. t. épittető közönség szives pártfogását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Horváth Testvérek
[illegible] a kőmüves mester épitési vállalkozók
Celldömölk, Sági-utca.

TATAI KÉKETT

kitünő szobafűtésű szén.

Jutányos áron szállitja.

Magyar Általános Kőszénbanya Részvény Társaság
Budapest, V. Erzsébet-tér 19.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző-eladási hirdetmény.

A nagyméltóságu Földmivelésügyi miniszter [illegible] szám alatt engedélyezett szerint [illegible] válogatott első osztályu sima és gyökeres

Ripária-Portális, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyok nemesitett, fenti zsendelnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faju

gyökeres, fán és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima- és gyökeres vesszők kerülnek náluk ezen évben nagy mennyiségben eladásra

Balaton-melléki Szőlőtelep kezelősége, TAPOLCA, (a Balaton melleti).

ÉRTESITÉS.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy

épitési irodánkat

Celldömölkön, a villamos telep lakóházában megnyitottuk. Mindazoknak, kik a villamos világitás, vagy erő szolgáltatás iránt érdeklődnek, készséggel nyujtunk felvilágositást s készitünk díjtalanul tervet és költségvetést.

Ganz-féle Villamossági R. T. épitésvezetősége Celldömölk.

Nyomatott a tulajdonosnál „Vértanu"-könyvnyomda és kiadóhivatal gyomaegyhe Dercsenben, 1908.